

Hesir triggir arbeiða burturav. Uttast frá vinstri: Hans Jákup Hansen, Mads Simonson og Thorstein Niclasen

sum hefur verið í stöðugari menning.

Tað er ekki tað arbeiði teir báðir, Thorstein og Hans Jákup ekki hava gjørt. — Vit hava gjørt snellur, øll sleg av spølum, flutningsbond til skip og virkir, umvælingar av skipum, nýgerð av skipum og so nú vindmyllur eisini, greiðir Thorstein frá.

Eins og Hans Jákup ivast hann ekki í, at arbeiði á verkstaðnum hefur verið rættiliga fjølbroytt. Menn eru ekki ov nógv spesialiseraðir til júst eitt ávíst arbeiði. Teir kunnu harafturimóti gera nógv ymisk arbeiði á verkstaðnum, og hetta er ein styrki í dag, nú verkstaðurin bráðdliga skal leggja um frá snellum til at gera vindmyllur. Hetta merkir tó ekki, at arbeiði uppá snellur o. l. verður slept.

Frá snellum til vindmylnur

Vit spurdu teir báðar, um

tað ekki hefur verið torført at skifta frá at skula framleiða snellur og so knappliga at skula gera vindmyllur. Til hetta sigur Hans Jákup, at tað sjálvandi hefur tikið eina tíð at leggja um til hesa heilt nýggju framleiðsluna. Men leggur aftrat, hetta við at gera eina vindmylnu, hóskar rættiliga væl inn í myndina, tí teir hava rættiliga nógv góðar maskinur til endamálið, umframt at teir hava nógv útbúgvíð fólk, sum hefur lætt við at stilla seg um til onkra nýggja framleiðslu.

Nú er so tann fyrsta vindmylnan, »prototypen« við at vera liðug. Danskir vindmylnuserfrøðingurin, Christian Riisager, er tann, sum hefur teknað og lagt vindmylnuna til rættis. Tað hefur hann gjørt í samarbeiði við Birgir Enni, ið er ein av føroysku stigtakarunum til at fáa eina vindmylnuframleiðslu í gongd í Føroyum.

Flutti til Føroya at gera vindmylnur

Tað eru nú nakrir mánaðir síðani, at Christian Riisager avgjórði at flyta til Føroya og royndu at byggja upp eina framleiðslu av vindmyllum. Saman við Birgir Enni fór hann í gongd við at tekna og fyrireika eina heilt nýggja vindmyllu. Hetta arbeiði hefur tikið drúgv tíð og hava teir báðir valt Miðvág sum arbeiðsplað. Hetta kann ekki sigast annað enn at vera eitt gott val, tí her liggur eitt av okkara fremstu og best útgjördu mekanisku verkstaðum, nevniliga verkstaðurin hjá J. K. Joensen & Soni.

Meðan tekningarnar hava verið gjörðar, hava maskinmiðirnir á verkstaðnum gjørt fyrireikingarnar til ta fyrstu vindmylnuna. Til hetta kreyst m.a. ein hópur av serligum amboðum. Verður seinni talan um at hópfraðleiða

vindmylnur, tá eru hesi amboð sostatt tøk, og tað fer tá ekki at taka so drúgv tíð at framleiða fleiri vindmylnur.

Hans Jákup Hansen og Thorstein Niclasen eru tveir av maskinmiðjunum, sum hava arbeiðt við hesum áhugaverða projektnum. Tað kann ekki sigast annað, enn at teir hava gingið upp í hetta arbeiði við liv og sál. Tað hefur ekki verið eitt lötuværk. Harafturimóti eru nógvir timar tilsams brúktir til at fáa alt at hóska so væl saman sum gjørligt. Og fyri at gera verkið so væl sum gjørligt, hefur denturin verið lagdur á at gera eina heilt liðna vindmylnu í Føroyum. Tvs. at teir ymsu lutirnir eru keyptir uttanlands. Annars er alt gjørt her heima. M.a. kann nevntast, at fyri fyrstu ferð í vindmylnusøguni yvirhøvur er ein gearkassi gjörður úr enda í annan. Vanliga verða gearkassar sum verða nýttir til vindmylnur framleiddir til nógv onnur endamálið. Her hava so Christian Riisager og Birgir Enni teknað ein gearkassa, sum serliga hóskar til eina vindmylnu. Tað, sum er sermerkt við hesum gearkassa, er, at

Vit mugu útbúgva fleiri á yrkis-skúlum heldur enn á studentaskúla

— Eg veit væl, at lærdómur er lættur at bera, men vit eiga ekki at gloyma, at øll tey mongu, sum fáa sær útbúgving av bókligum slag, skulu eisini fáa arbeiði aftaná. Tað ivist eg í, at tey øll fáa, soleiðis sum gongdin er í Føroyum í dag.

soleiðis sigur Hans Jákup Hansen, maskinmiðjur á verkstaðnum hjá J. K. Joensen og Soni í Miðvági. Meðan vit sátu og prátaðu um nýggju vindmylnuna, sum verður framleidd í Miðvági spurdu vit Hans Jákup, um nóg stóru áhugi er fyri yrkislærugreinum so sum maskinmiðju.

Hann heldur fyri, at tað átti at verið møguleiki hjá ungum at sloppið á fleiri yrkis-skúlar. Skulu verkstað okkara ekki standa tóm ein dag, tí eingin tilgongd er av ungum, sum vilja læra, tá verður illa stætt, sigur Hans Jákup.

Hann dylur tó ekki yvir, at tað eru trupuleikar at fáa læruplað

til eithvørt handligt arbeiði. — Eg meini, at hetta er ein uppgáva fyri landsins myndugleikar: at fáa fleiri yrkis-skúlar, soleiðis at vit kunnu útbúgva fleiri yrkisfólk. Hans Jákup Hansen heldur tað eisini verða neyðugt við umskúling av teimum, sum hava verið í arbeiði í longri tíð. Menningin á tí tekniska økinum er so stór, at ein kann ekki fylgja við, um tað ekki er møguligt at eftirútbúgva seg.

Uppá fyrispurning, hvussu vit í Føroyum eru fyri við maskinamboðum sigur Hans Jákup, at sum heild stendur illa til. Hóast teir á verkstaðnum í Miðvági eru hampuliga væl útgjörðir í so máta, so er neyðugt at umhugsast at fáa meiri nútíðarhóskandi maskinamboð, og har tilk amboð eru rættiliga kostnaðarmikil, har kunnu so fleiri verkstað, smiður o. l. vera saman um at fáa hetta til vegna.

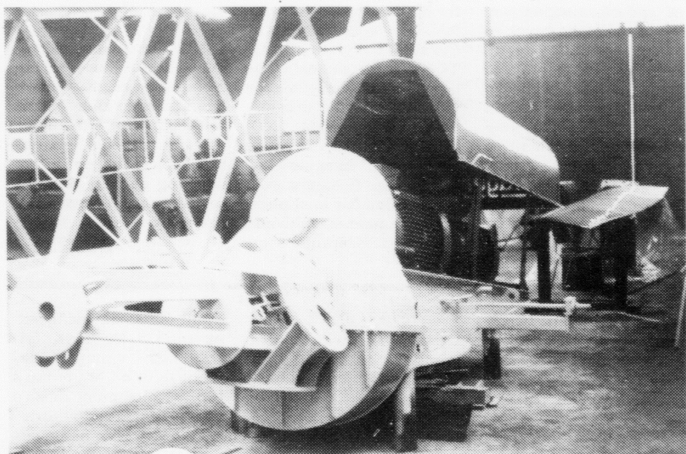
hann er heilt einfalt uppbygður, tvs., at hann istaðin fyri at hava hópin av smærri og størri tannhjólum bert hevur tvey.

Á henda hátt slepst undan óljóði, og gearkassin hevur longri livitíð. Sjálvur gearkassin er heilt liðugur. Hans Jákup Hansen heldur fyri, at gearkassin er eitt valaværk, og hann roknar við, at hesin gearkassin fer at virka væl. Umframt gearkassin eru tveir generatorar, síðani eru triggjar vongir, sum eisini eru gjörðar á annan hátt enn vanligar vindmylluvongir. Hesar vongir eru úr rustfrium

stáli istaðin fyri timbur og glasfipur, sum vanligt er at brúka.

Sjálv masturin er 18 metrar og liggur hon nú saman við motori og vongjum klár at flyta og seta upp. Eftir eru einstakar rættingar. Átlanin er at seta vindmylnuna upp á Vesturtúgvu omanfyri Giljanen. Har skal hon so setast til linjuna hjá SEV. Átlanin er at vita, hvussu henda mylnan fer at rigga. Út frá teimum úrslitum, sum tá fylgiggja, skal so stóða takast til um farast kann undir at hópfraðleiða vindmylnur av

Framhald á síðu 12

Sjálvur gearkassin og báðir generatorarnir. Hetta er sjálvt »hjartað« í nýggju vindmylnuni

Myndin sýnir sjálva mastina